

ROMÂNIA

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

PLENUL

HOTĂRÂREA nr. 846

din 03 iulie 2014

Prin raportul nr. 1527/IJ/1021/DIJ/14144/ST/2014, Inspecția judiciară a înaintat Plenului Consiliului Superior al Magistraturii sesizarea mai multor judecători din cadrul Curții de Apel Oradea.

Analizând raportul Inspecției judiciare și văzând înscrisurile atașate, Plenul reține următoarele:

Prin rezoluția din data de 08.04.2014 a Președintelui Consiliului Superior al Magistraturii s-a dispus înaintarea la Inspecția judiciară a sesizării formulate de către judecătorii Antik Levente, Băican Laura, Băltărete Savina, Bereș Dorina, Blaga Vasilan Gabriela, Blaga Vasilan Ovidiu, Cigan Dana Margareta, Condrovici Adela, Fillimon Marcela, Galea Irina, Galeș Maria, Marinescu Simona, Măduța Doina, Moșincat Eugenia, Orban Carmen, Pantea Viorel, Pătrăuș Mihaela, Popa Aurora, Popovici Corina, Rus Claudia, Soane Laura, Sotoc Daniela, Stan Aurelia Lenuța, Tătar Ioana, Titerlea Alina, Toader Felicia, Trif Doina, Țarcă Gabriela, Văsonan Alin din cadrul Curții de Apel Oradea, pentru întocmirea unui punct de vedere cu privire la aspectele invocate.

Ulterior, prin adresa din data de 27.05.2014 a președintelui Consiliului Superior al Magistraturii s-a solicitat suplimentarea verificărilor sub aspectul posibilității afectării

imaginii și independenței justiției prin raportare și la comunicatul emis de Direcția Națională Anticorupție la data de 31.03.2014 (nr.338/VIII/3).

Prin comunicatul nr.338/VIII/3/31.03.2014 al Biroului de Informare și Relații Publice al Direcției Naționale Anticorupție, la solicitarea reprezentanților mass-media, s-a transmis faptul că procurorii din cadrul Direcției Naționale Anticorupție – Serviciul teritorial Oradea au dispus efectuarea urmăririi penale față de MIHOC MARIANA DORINA, avocat în cadrul Baroului Bihor, în sarcina căreia s-au reținut infracțiunile de favorizarea făptuitorului, instigare la fals în înscrisuri sub semnătură privată, (două fapte), complicitate la fals în înscrisuri sub semnătură privată, uz de fals (trei fapte); JURCA GHEORGHE, în sarcina căruia s-au reținut infracțiunile de cumpărare de influență și favorizarea făptuitorului și complicitate la fals în înscrisuri sub semnătură privată; ROMAN FLORICA, judecător în cadrul Curții de Apel Oradea, în sarcina căreia s-au reținut infracțiunile concurente de trafic de influență și favorizarea făptuitorului și complicitate la fals în înscrisuri sub semnătură privată; GALEA OVIDIU DANIEL, judecător în cadrul Tribunalului Bihor, în sarcina căruia s-au reținut infracțiunile de abuz în serviciu cu obținerea unui folos necuvenit pentru altul și fals intelectual; CUC RALUCA BEATRIX, judecător la Tribunalul Bihor, în sarcina căreia s-au reținut infracțiunile de abuz în serviciu cu obținerea unui folos necuvenit pentru altul și favorizarea făptuitorului; VIDICAN DENISA DANIELA, la data faptelor judecător la Tribunalul Bihor, în prezent la Curtea de Apel Oradea, în sarcina căreia s-au reținut infracțiunile de abuz în serviciu și obținerea unui folos necuvenit pentru altul și favorizarea făptuitorului; ROMAN FLORINA NICOLETA, în sarcina căreia s-a reținut infracțiunea de fals în înscrisuri sub semnătură privată (două fapte); MĂRĂCINEANU GELU AGAFIEL, director general al SC GEOASSET SRL, în sarcina căreia s-a reținut infracțiunea de fals în înscrisuri sub semnătură privată.

În finalul comunicatului de presă era menționată precizarea conform căreia „efectuarea urmăririi penale este o etapă a procesului penal reglementată de Codul de procedură penală, având ca scop crearea cadrului procesual de administrare a probatoriului, activitate care nu poate, în nici o situație, să înfrângă principiul prezumției de nevinovăție”.

În conformitate cu prevederile art. 30 alin. (2) din Legea nr. 317/2004 privind organizarea Consiliului Superior al Magistraturii, republicată „Judecătorul sau procurorul care consideră că independența, imparțialitatea sau reputația profesională îi este afectată în orice mod se poate adresa Consiliului Superior al Magistraturii, care, după caz, poate dispune verificarea aspectelor semnalate, publicarea rezultatelor acesteia, poate sesiza organul competent să decidă asupra măsurilor care se impun sau poate dispune orice altă măsură corespunzătoare, potrivit legii”.

Referitor la posibilitatea afectării independenței, se impune definirea noțiunilor de independență și imparțialitate a judecătorilor, urmând a se stabili dacă aspectele invocate ca fiind acte de imixtiune aduc atingere independenței și imparțialității judecătorilor care au formulat cererea.

În conformitate cu dispozițiile ar. 2 alin. (3) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, judecătorii sunt independenți, se supun numai legii și trebuie să fie imparțiali.

Prin raportare la factorii de presiune ce o pot influența, independența a fost definită ca fiind capacitatea magistratului de a decide măsuri, conform legii, fără nicio intervenție/influență externă, capacitatea de a conștientiza factorii externi ce influențează sau creează aparența unei influențe, precum și capacitatea de a respinge factorii de natură externă, ce influențează sau creează aparența unei influențe.

Independența judecătorului este o condiție obligatorie pentru existența statului de drept și garanția fundamentală a unui proces echitabil. Această independență nu este însă o prerogativă sau n privilegiu în interesul propriu al judecătorului, ci în interesul statului de drept și a celor pentru care se înfăptuiește justiția, ca serviciu public.

Conform Recomandării CM/Rec(2010)12 a Comitetului de Miniștri către statele membre cu privire la judecători: independența, eficiența și responsabilitățile – scopul independenței, astfel cum este prevăzut de articolul 6 din Convenție, este de a garanta fiecărei persoane dreptul fundamental de a fi examina cazul său în mod echitabil, având doar la bază aplicarea dreptului și fără nicio influență nepotrivită. Independența individuală a judecătorului este garantată de independența sistemului judiciar în ansamblul său.

Independența judecătorilor este un aspect fundamental al statului de drept. Judecătorii trebuie să beneficieze de libertatea neîngrădită de a soluționa în mod imparțial cauzele, în conformitate cu legea și cu propria apreciere a faptelor. Judecătorii trebuie să aibă puteri suficiente și să fie în măsură să le exercite pentru a-și îndeplini sarcinile lor și pentru a menține autoritatea și prestigiul justiției. Toate persoanele care au legătură cu un caz, inclusiv organismele publice sau reprezentanții lor, trebuie să se supună autorității judecătorilor.

Independența externă a judecătorilor nu este o prerogativă sau un privilegiu acordat în interesul personal a judecătorului, ci în interesul statului de drept și al persoanelor care solicită sau așteaptă o justiție imparțială. Independența judecătorilor trebuie să fie considerată ca o garanție a libertății, a respectării drepturilor omului și a aplicării imparțiale a legii. Independența și imparțialitatea judecătorului sunt esențiale pentru garantarea egalității părților în fața instanțelor și asigurarea unui tratament nediscriminatoriu al acestora.

Principiul independenței justiției presupune independența fiecărui judecător în parte în exercitarea funcției. Judecătorii trebuie să ia decizii în mod independent și imparțial și să poată acționa fără restricții, influențe nepotrivite, presiuni, amenințări sau intervenții, directe sau indirecte, din partea oricărei autorități, fie chiar autorități judiciare.

Prestigiul justiției reprezintă aprecierea publică pozitivă a sistemului judiciar în ansamblul său. Această apreciere globală este făcută în raport de onoarea și probitatea profesională a magistraților, fiind rezultatul aprecierilor publice individuale ale acestora.

Atitudinea și conduita unui judecător trebuie să reafirme încrederea publicului în integritatea corpului judiciar.

La analiza cererilor de apărare a independenței, imparțialității și reputației profesionale a judecătorilor trebuie avută în vedere jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, conform căreia i se recunoaște presei un rol esențial într-o societate democratică, care însă presupune și o obligație a acesteia de a comunica informații și idei cu privire la chestiunile puse în fața autorităților judiciare și în orice alt domeniu de interes public, Recomandarea (2000) 19 a Comitetului de Miniștri al Statelor Membre privind rolul urmăririi penale în sistemul de justiție penală, adoptată de Comitetul

de Miniștri la data de 6 octombrie 2000, precum și Recomandarea Rec(2003) 13 a Comitetului Miniștrilor către statele membre privind furnizarea de informații prin intermediul mass-media în legătură cu procesele penale, adoptată de Comitetul Miniștrilor în 10 iulie 2003.

Dispozițiile art. 124 din Constituția României, în aliniatul, prevăd că judecătorii sunt independenți și se supun numai legii, astfel că acestea consacră la nivel de lege fundamentală, atât principiul independenței judecătorilor, garanție necesară pentru protejarea acestora de influențele autorităților politice și a puterii executive în înfăptuirea justiției, cât și pe cel al responsabilității acestora, sintagma „se supun numai legii” conturând limitele pentru exercitarea prerogativelor constituționale ale acestei funcții, judecătorii nefiind independenți față de lege, pe care sunt chemați să o aplice.

Norma constituțională a fost transpusă și în Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care în art. 2 alin. 3 prevede că judecătorii sunt independenți, se supun numai legii și trebuie să fie imparțiali.

În procedura angajării răspunderii judecătorului elementul principal de referință în efectuarea verificărilor efectuate de Inspecția Judiciară, care privesc respectarea normelor de drept material dar și a normelor de procedură, este conduita judecătorului neconformă obligațiilor profesionale de respectare a normelor de drept material, respectiv procesual.

Prin urmare, cadrul legislativ actual asigură respectarea tuturor garanțiilor conferite de lege judecătorilor în exercitarea funcției, verificările efectuate de Inspecția Judiciară fiind limitate de dispozițiile legale anterior menționate, iar modul în care o anumită situație de fapt se repercutează asupra activității judecătorului nu poate fi analizat abstract și generic, ci trebuie să fie circumstanțiat la datele concrete ale speței, în cadrul procedurilor reglementate.

Analizând nr.338/VIII/3/31.03.2014 a Biroului de Informare și Relații Publice al Direcției Naționale Anticorupție, Plenul reține că, la solicitarea reprezentanților mass-media, s-a transmis faptul că procurorii din cadrul Direcției Naționale Anticorupție – Serviciul teritorial Oradea au dispus efectuarea urmăririi penale față de mai multe persoane printre care și Roman Florica, judecător în cadrul Curții de Apel Oradea, în sarcina căreia

s-au reținut infracțiunile concurente de trafic de influență și favorizarea făptuitorului și complicitate la fals în înscrisuri sub semnătură privată; Galea Ovidiu Daniel, judecător în cadrul Tribunalului Bihor, în sarcina căruia s-au reținut infracțiunile de abuz în serviciu cu obținerea unui folos necuvenit pentru altul și fals intelectual; Cuc Raluca Beatrix, judecător la Tribunalul Bihor, în sarcina căreia s-au reținut infracțiunile de abuz în serviciu cu obținerea unui folos necuvenit pentru altul și favorizarea făptuitorului; Vidican Denisa Daniela, la data faptelor judecător la Tribunalul Bihor, transferată ulterior la Curtea de Apel Oradea, în sarcina căreia s-au reținut infracțiunile de abuz în serviciu și obținerea unui folos necuvenit pentru altul și favorizarea făptuitorului.

La finalul comunicatului de presă există precizări referitoare la faptul că persoanele cercetate se bucură de prezumția de nevinovăție.

Comunicatul emis în timpul urmăririi penale, după aducerea la cunoștință a învinuirii persoanelor față de care s-a dispus această măsură, a fost realizat cu respectarea specificului acestei faze a procesului penal, care se desfășoară fără publicitatea caracteristică judecății.

Accesul la informațiile de interes public, privind stadiul în care se află cercetările efectuate într-o cauză penală, a fost realizat prin emiterea unui comunicat oficial, la cererea reprezentanților mass media, în condițiile legii, cu respectarea recomandărilor din Ghidul privind relația dintre sistemul judiciar din România și mass-media, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 482 din 1 iunie 2012, în vigoare la momentul emiterii comunicatului.

Transmiterea informațiilor a fost efectuată conform Recomandării (2000) 19 a Comitetului de Miniștri al Statelor Membre privind rolul urmăririi penale în sistemul de justiție penală, adoptată de Comitetul de Miniștri la data de 6 octombrie 2000 și cu respectarea principiilor statuate în Recomandarea Rec(2003) 13 a Comitetului Miniștrilor către statele membre privind furnizarea de informații prin intermediul mass-media în legătură cu procesele penale adoptată de Comitetul Miniștrilor în 10 iulie 2003.

Plenul Consiliului Superior al Magistraturii apreciază că punctul de vedere exprimat de Inspekția judiciară, în legătură cu existența sau inexistența indiciilor de săvârșire a unor abateri disciplinare sau în ceea ce privește cazurile în care s-ar aprecia că a

fost afectată reputația profesională sau independența și imparțialitatea magistraților sau a sistemului judiciar, nu poate fi generic, inspectorul judiciar având obligația de a verifica situația de fapt și circumstanțele în care s-a produs acea faptă, iar opinia acestuia trebuie să fie prezentată în cadrul și în limitele stricte ale procedurii de cercetare disciplinară sau ale celorlalte verificări efectuate.

De altfel, judecătorii pot cunoaște aspectele de practică în materie disciplinară, precum și modul în care au fost apreciate anumite situații, din soluțiile pronunțate în cuprinsul rezoluțiilor și rapoartelor întocmite și care se regăsesc pe site-ul www.inspectiajudiciara.ro.

Limitele, circumstanțele și condițiile în care un judecător relatează, în cadrul cercetării penale, aspecte referitoare la procedura deliberării, situațiile în care acesta apreciază că trebuie să formuleze cerere de abținere sau modul în care este afectată imaginea și independența justiției în aceste situații, nu pot fi stabilite în cadrul unui punct de vedere exprimat de către Inspekția Judiciară, aceste situații, în raport cu principiul independenței judecătorilor și supunerii lor numai legii, pot fi verificate, în concret, de către inspectorii judiciari în cadrul procedurilor reglementate de Legea nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii și de regulamentele care guvernează activitatea Inspekției Judiciare și trebuie supuse analizei Consiliul Superior al Magistraturii care, în calitate sa de instanță de judecată în domeniul răspunderii disciplinare a judecătorilor și procurorilor și de garant al independenței justiției are atribuții de interpretare și aplicare a acestor dispoziții, cu respectarea principiilor constituționale care guvernează statutul magistraților.

Plenul Consiliului Superior al Magistraturii constată că afirmațiile cuprinse în comunicatul de presă, emis de parchet, nu sunt de natură să afecteze imaginea și independența justiției, întrucât sunt făcute în scopul de a informa opinia publică în legătură cu un subiect de interes public, astfel că nu se poate considera ca au fost lezate aceste valori sociale sau prezumția de nevinovăție a persoanelor vizate, prin transmiterea aspectelor menționate către presă.

Așa cum s-a decis și prin Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului, în cauza Pandy versus Belgia (5 iulie 2005, 13583/02), actul de acuzare sau un extras din

rechizitoriu care cuprinde, enumerarea infracțiunilor care stau la baza acuzației, descrierea faptelor și a derulării anchetei, precum și acuzația reprezintă o comunicare destinată informării publicului, prin intermediul presei cu privire la derularea unei afaceri intens mediatizate.

Emiterea unui comunicat de presă de către reprezentanții Ministerului Public, la solicitarea reprezentanților mass media, în legătură cu fapte de interes public, nu poate constitui afectarea imaginii și a independenței justiției, chiar dacă aspectele relatate în cuprinsul comunicatului vizează activitatea unor judecători.

Demersul de a da publicității informațiile solicitate se circumscrie reglementărilor interne și are legătură cu obligația autorităților de a pune la dispoziția opiniei publice informații despre proceduri penale aflate în derulare, ce reprezintă probleme de interes public din activitatea instanțelor și a parchetelor, conform principiului 4 al Recomandării Rec(2003) 13 a Comitetului Miniștrilor către statele membre.

Asigurarea accesului la informațiile privind cercetarea penală a unor magistrați, judecători sau procurori, nu poate afecta imaginea sau independența justiției, acestea pot fi afectate, în schimb, prin activitatea efectivă a judecătorilor sau procurorilor, prin săvârșirea unor fapte neconforme cu statutul profesional și modul în care se reflectă în spațiul public activitatea și comportamentul acestora, or, la momentul de față, s-a dat publicității un comunicat care atestă faptul că se derulează cercetări cu privire la patru judecători ce sunt suspectați de săvârșirea unor fapte de corupție, urmând a se stabili doar la finalul anchetei penale dacă se confirmă sau nu faptele menționate.

În aplicarea dispozițiilor art. 30 alin. (2) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, Plenul apreciază că afirmațiile cuprinse în comunicatul de presă emis de parchet nu sunt de natură să afecteze imaginea și independența justiției, fiind vorba despre o informare opiniei publice despre proceduri penale aflate în derulare, ce reprezintă probleme de interes public din activitatea instanțelor și a parchetelor, dată publicității conform principiului 4 al Recomandării Rec(2003) 13 a Comitetului Miniștrilor către statele membre.

Față de cele expuse, în temeiul dispozițiilor art. 30 alin. (2) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și

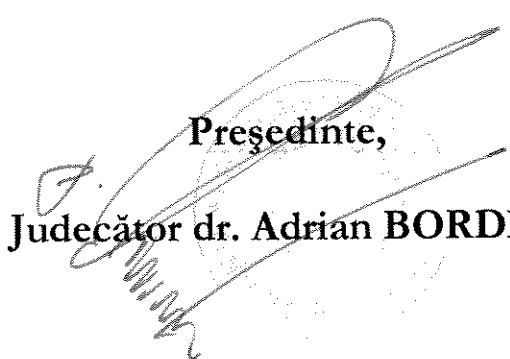
completările ulterioare, prin vot direct și secret, cu majoritatea voturilor membrilor prezenți;

PLENUL
CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII
HOTĂRĂȘTE

Art.1 - Afirmările cuprinse în comunicatul de presă emis de Direcția Națională Anticorupție la data de 31.03.2014 (nr. 338/VIII/3) nu sunt de natură să afecteze imaginea și independența justiției, fiind vorba despre o informare a opiniei publice despre proceduri penale aflate în derulare, ce reprezintă probleme de interes public din activitatea instanțelor și a parchetelor, dată publicității conform principiului 4 al Recomandării Rec (2003) 13 a Comitetului Miniștrilor către statele membre.

Art.2 - Prezenta hotărâre se comunică Inspecției judiciare.

Dată în București, la data de 03 iulie 2014

Președinte,
Judecător dr. Adrian BORDEA